

Vlaams
Parlement

stuk **33** (2014-2015) – Nr. 2
ingediend op 3 november 2014 (2014-2015)

Vlaams ontwerpbegrotingsplan

Bijdrage van de Vlaamse Regering
aan het ontwerpbegrotingsplan,
bedoeld in artikel 6 van verordening (EU)
nr. 473/2013 van het Europees Parlement
en de Raad van 21 mei 2013

Gedachtewisseling

Verslag

namens de Commissie voor Algemeen Beleid,
Financiën en Begroting
uitgebracht door de heer Jan Bertels

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Jan Hofkens.

Vaste leden:

de heren Matthias Diependaele, Jan Hofkens, Jos Lantmeeters, de dames Lieve Maes, Grete Remen, de heer Paul Van Miert;

de heren Jenne De Potter, Kris Peeters, Koen Van den Heuvel, Peter Van Rompuy;

de heren Bart Somers, Bart Tommelein;

de heren Jan Bertels, John Crombez;

de heer Björn Rzoska.

Plaatsvervangers:

de heer Piet De Bruyn, mevrouw Annick De Ridder, de heren Andries Gryffroy, Peter Persyn, Axel Ronse, Kris Van Dijck;

de heren Robrecht Bothuyne, Dirk de Kort, Ward Kennes, mevrouw Katrien Partyka;

de heren Rik Daems, Willem-Frederik Schiltz;

de dames Michèle Hostekint, Güler Turan;

de heer Wouter Vanbesien.

Toegevoegde leden:

mevrouw Barbara Bonte.

Stukken in het dossier:

33 (2014-2015) – Nr. 1+Erratum: Ontwerpbegrotingsplan

INHOUD

1. Toelichting door Vlaams minister Annemie Turtelboom.....	4
2. Bespreking	6
Bijlagen	
Bijlage 1: Technische bijstellingen.....	11
Bijlage 2: Saldo lokale overheden	12

De Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting besprak het Vlaams ontwerpbegrotingsplan 2015 op haar vergadering van 7 oktober 2014, conform artikel 83/1 van het Reglement van het Vlaams Parlement. Het gaat hierbij om de bijdrage van de Vlaamse Regering aan het ontwerpbegrotingsplan, bedoeld in artikel 6 van verordening (EU) nr. 473/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 21 mei 2013.

1. Toelichting door Vlaams minister Annemie Turtelboom

Mevrouw *Annemie Turtelboom*, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Begroting, Financiën en Energie, stelt de Vlaamse bijdrage aan het ontwerpbegrotingsplan voor. Het gaat om het Draft Budgetary Plan (DBP) dat door de federale overheid tegen 15 oktober bij de Europese Commissie moet worden ingediend. Het Vlaams Parlement heeft op 11 maart 2014 beslist om de Vlaamse bijdrage aan dit ontwerpbegrotingsplan te laten bespreken in de commissie bevoegd voor Financiën en Begroting. Er is daartoe een reglements-wijziging aangenomen die bepaalt dat de Vlaamse bijdrage uiterlijk op 7 oktober moet worden behandeld.

Als reactie op de financiële crisis van 2007 en haar gevolgen voor de overheidsfinanciën van de lidstaten van de Europese Unie werd in 2010 via zes Europese wetten – het welbekende sixpack – het Europese semester ingevoerd. Dat verwijst naar de eerste zes maanden van het kalenderjaar, waarin de Europese instellingen het economische beleid en het begrotingsbeleid van de lidstaten trachten te coördineren en zo nodig te corrigeren. In 2013 volgden nog twee verordeningen met strengere, specifiek op de eurozone gerichte toezichtmechanismen. Dit verstrengde begrotingsbeleid en de bijhorende toezichtmechanismen, maar ook andere zaken zoals meer inspraak voor de parlementen, werden bekrachtigd met het verdrag inzake stabiliteit, coördinatie en bestuur in de Economische en Monetaire Unie van 6 maart 2012. Vlaanderen stemde in met dit verdrag.

Een van de centrale uitgangspunten van dit vernieuwde Europese toezicht is dat de begrotingen van de lidstaten in evenwicht moeten zijn of een overschot vertonen. Dit houdt in dat het jaarlijks structureel saldo van een lidstaat moet voldoen aan het land-specifieke Midden Lange Termijn Objectief (MTO) of moet passen in een pad om dat MTO te bereiken. Hierbij mag het structureel tekort hoogstens 0,5 percent van het bruto binnenlands product (bbp) bedragen. Een structureel tekort tot 1 percent is enkel toegelaten wanneer de verhouding tussen de algemene overheidsschuld en het bbp aanzienlijk kleiner is dan 60 percent en wanneer de risico's voor de houdbaarheid van de overheidsfinanciën op lange termijn laag zijn. Als er belangrijke afwijkingen zijn van het MTO, moeten de lidstaten maatregelen nemen om de afwijkingen binnen een bepaalde termijn te corrigeren. In de Belgische context betekent dat concreet dat er een structureel overschot van alle overheden wordt beoogd van 0,75 percent in 2017. Dat is kort samengevat één van de belangrijkste essenties van het vernieuwde Europees begrotingstoezicht.

Om deze begrotingsdoelstellingen te bewaken, heeft deze nieuwe Europese regelgeving aan de lidstaten ook een aantal nieuwe informatieverplichtingen opgelegd. De belangrijkste daarvan zijn onder meer de verplichting van de Federale Regering om uiterlijk op 30 april haar Nationaal Hervormingsprogramma in te dienen bij de Europese Commissie. Ook moet zij een interne, Belgische meerjarenbegroting leveren en voor 15 oktober het ontwerpbegrotingsplan indienen bij de Europese Commissie.

Het is belangrijk op te merken, dat het bij dit aangescherpte begrotingstoezicht telkens gaat om de budgettaire situatie van de gehele overheid, alle entiteiten

samen. De plannen worden weliswaar door de Federale Regering ingediend, maar omvatten naast entiteit I, dit is de federale overheid en sociale zekerheid, ook entiteit II, dit zijn de gewesten, gemeenschappen én de lokale besturen. Het spreekt uiteraard voor zich dat, na de overheveling van bevoegdheden in het kader van de zesde staatshervorming, het belang van entiteit II groter is geworden. De bijdrage van de Vlaamse Regering aan deze ontwerpbegroting heeft dan ook een aanzienlijk belang en het is een goede zaak dat dit voortaan voorgelegd wordt aan het Vlaams Parlement.

De Europese Commissie onderzoekt de ontwerpbegrotingen in de tweede helft van oktober en geeft uiterlijk op 30 november een advies over het DBP. Indien de Commissie, na raadpleging van de betrokken lidstaat, een bijzonder ernstige niet-nakoming van de verplichtingen in het kader van het Stabiliteits- en Groeipact vaststelt, kan ze in haar advies een herziening van het DBP aan de betrokken lidstaat vragen. Het is niet de bedoeling dat er al definitieve begrotingsteksten worden geleverd, wat op dit moment niet mogelijk zou zijn. Het advies van de Europese Commissie is zeer nuttig voor de betrokken parlementen om na te gaan of de ontwerpbegrotingen stroken met het Europese begrotingskader. Het ontwerpbegrotingsplan moet gezien worden als een stap tussen het regeringsontwerp en de parlementaire goedkeuring.

Het budgettaire kader van Europa is geen doel op zich. Zoals de nieuw voorgedragen Eurocommissaris voor Economische Zaken recent opmerkte: "De uitdaging in de komende legislatuur zal erin bestaan de economie terug op de rails te krijgen en tegelijkertijd de stabiliteit te bewaren. Investerings in de Europese Unie liggen vandaag 17 percent lager dan voor de crisis. Doel blijft zorgen voor zoveel mogelijk private investeringen en de noodzakelijk publieke investeringen.". Daarom heeft de betrokken commissaris aangegeven voorstander te zijn van het opnemen van meer sociale indicatoren in het scoreboard dat gebruikt wordt in de beoordeling van begrotingsplannen. Het Europees budgettair kader is daarmee duidelijk geen doel op zich, maar combineert de gezondheid van de financiële fundamenteën met de noodzaak aan investeringen en sociale vooruitgang.

De inhoud van de Vlaamse bijdrage aan het ontwerpbegrotingsplan is terug te vinden in de budgettaire toelichting gegeven bij de Septemberverklaring en achteraf besproken in het parlement. De verschillende gegevens van deze budgettaire toelichting zijn herwerkt volgens de methodiek die de Europese Commissie hanteert, en werd door de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole (FOD B&B) bezorgd op 15 september 2014. Hierin staan de begrotingsvooruitzichten voor het komende jaar. De vooruitzichten zijn een doorslag van wat er is besproken tijdens de Septemberverklaring. Er werd hierover de afgelopen weken en maanden al veel discussie gevoerd en dat zal worden voortgezet wanneer de finale ontwerpbegrotingsteksten besproken worden in de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

Deze bijdrage aan de ontwerpbegroting is geen eindpunt. Elke lidstaat stelt jaarlijks zijn Nationaal Hervormingsprogramma (NHP) op, waarin de vooruitgang op het vlak van de Europa 2020-doelstellingen wordt beschreven. De hervormingsprogramma's worden gekenmerkt door hun 'rollend karakter'. Ze bevatten zowel een verslag over de uitvoering van het vorige hervormingsprogramma als een toelichting bij de maatregelen die de volgende twaalf maanden gepland zijn. Daarbij wordt ingespeeld op de kortetermijnprioriteiten van de Europese Commissie uit de jaarlijkse groeianalyse en de engagementen uit het Euro Plus Pact.

Deze Vlaamse Regering zet in op een sterk Vlaanderen in een sterk Europa. Europa 2020 is voor Vlaanderen zeer relevant daar ze een aantal bevoegdheden heeft die voor de realisatie van de Europa 2020-doelstellingen van groot belang zijn.

Het NHP dat invulling geeft aan deze 2020-doelstellingen, wordt, samen met het Stabiliteitsprogramma, dit is een indicatieve driejarenbegroting, uiterlijk op 30 april aan de Europese Commissie bezorgd. Op basis van het Stabiliteitsprogramma en het NHP formuleert de Europese Commissie landenaanbevelingen voor de lidstaten. In hun NHP van het volgende jaar geven de lidstaten een antwoord op de landenspecifieke aanbevelingen die eerder aan hen werden gericht. Deze aanbevelingen zijn aan al de overheden van België gericht. De minister zal, samen met haar collega's, trachten dit nog meer op de regio's te laten focussen.

Net zoals bij de ontwerpbegroting, worden ook de gemeenschappen en gewesten nauw betrokken bij het opstellen van het NHP. Zij zetelen mee in het redactiecomité en het politiek begeleidingscomité die het Belgische NHP uitwerken. De gemeenschappen en gewesten nemen ook op een actieve wijze deel aan de bilaterale ontmoetingen tussen de Europese Commissie en België met betrekking tot de follow-up van de landenspecifieke aanbevelingen en het opstellen van de hervormingsprogramma's. De Vlaamse overheid stelt sinds 2011 een eigen Vlaams Hervormingsprogramma (VHP) op dat als basis dient voor de Vlaamse inbreng in het Belgische Nationaal Hervormingsprogramma.

Dit VHP zal, zoals deze bijdrage in het ontwerpbegrotingsplan, voortaan besproken worden in het Vlaams Parlement. De minister vindt het belangrijk dat dit debat in de commissie plaatsvindt.

2. Bespreking

De heer *Matthias Diependaele* wil weten of dit informeel werd afgetoetst met de Europese Commissie, aangezien die wijzigingen kan voorstellen vooraleer de begroting in het Vlaams Parlement wordt goedgekeurd. De Europese Commissie kan zo de Vlaamse begroting sturen. Dit lijkt hem een anomalie in een democratische besluitvorming.

De heer *Jan Bertels* vindt dat de FOD B&B weinig informatie krijgt om over te maken aan Europa. Europa hecht veel belang aan het meerjarig perspectief. Daarover is niets terug te vinden. Het is belangrijk een berekening te krijgen van het structureel saldo. Voor het nominaal saldo voor 2015 gaat de minister ervan uit dat dit nul zal zijn. Bij de overgang van het nominaal naar het structureel saldo zou hij ook graag de berekening kennen van het cyclisch gecorrigeerd vorderingssaldo.

Hij zou eveneens het saldo willen kennen dat voor de lokale overheden werd opgenomen. Lokale besturen spelen een grote rol in entiteit II en zullen daardoor bepalen wat België kan of moet overmaken aan Europa.

De minister schrijft overal dat de inspanningen hoofdzakelijk intern gebeuren. De tabel echter geeft iets meer dan 400 miljoen euro besparingen aan op een bedrag van 1,2 miljard euro. Hoe rijmt men dat met intern realiseren?

De heer *John Crombez* verwijst naar de 313 miljoen euro technische bijstellingen als gevolg van de zesde staatshervorming. Kan dit wat meer worden toegelicht?

Voor Europa staat er een pro memorie vermeld in verband met belastingen. Voor 2016 zou er een impact van de woonbonus zijn van 63 miljoen euro. Een overgangsmaatregel van drie maanden zou dan een impact van 16 miljoen euro hebben in 2015.

Minister *Annemie Turtelboom* verduidelijkt dat de overgangsmaatregel over 2016 ging en niet over 2015. De fiscaliteit werkt immers met een vertraging. De heer *Crombez* treedt deze verduidelijking bij.

De heer *Björn Rzoska* wil in verband met het Stabiliteitsprogramma weten wat de impact zal zijn van de federale onderhandelingen, waarin zou zijn afgesproken het begrotingsevenwicht te vertragen. Heeft de minister daarvoor een B-scenario klaarliggen?

In de nota is er een lijst voor 99 miljoen euro aan precieze besparingen opgenomen. Kunnen deze wat meer worden toegelicht?

Afhankelijk van de federale regeringsonderhandelingen zal er al dan niet een indexsprong zijn. In de nota wordt aangegeven dat dit één van de kostendrijvers is. Wat zal de extra budgettaire ruimte zijn bij een indexsprong?

Minister *Annemie Turtelboom* zegt het exacte cijfermateriaal als antwoord op een aantal vragen aan de commissie te bezorgen, zodat het als bijlage bij het verslag kan worden opgenomen. Het debat over het structureel saldo kan wel gehouden worden bij de bespreking over het SERV-rapport over het Vlaamse begrotingsbeleid in de commissie op 21 oktober 2014. Hetzelfde geldt voor de vraag over de 313 miljoen euro. Het gaat onder meer over de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) en sommige van haar dochterondernemingen.

Het saldo van de lokale besturen wordt in de eerste plaats bepaald met de eigen gegevens. In afwachting van de resultaten van de federale onderhandelingen wordt er op Vlaams niveau uitgegaan van een begroting die nominaal in evenwicht is. De besparingsinspanningen van overheden zijn niet vergelijkbaar. De federale inspanningen zijn relatief veel groter dan de Vlaamse.

Het bedrag van 99 miljoen euro gaat over een onderbenutting van 22,4 miljoen euro voor het Vlaams Fonds voor de Lastendelging. Het gaat ook over de fiscalisering van de renovatiepremie (69,8 miljoen euro), de planbaten die niet uitgegeven worden bij Rubicon (2 miljoen euro) en het Grondfonds (5 miljoen euro).

Er werd op geen enkele manier rekening gehouden met een eventuele indexsprong. Als er een impact is dan is dat een meevaller. De schatting over de omvang varieert tussen de 170 en 200 miljoen euro.

De minister gaat ervan uit dat een begroting die nominaal in evenwicht is, moet volstaan en dat een voorafgaande toetsing niet nodig is. Dat is misschien wel nuttig als men de doelstellingen niet haalt.

De heer *Jan Bertels* is verrast door het antwoord van de minister over de lokale besturen. Vlaanderen is ervoor bevoegd en dient het saldo van de lokale besturen aan de federale overheid te bezorgen. Er moet toch ergens een cijfer zijn.

Hij herhaalt zijn vraag over de interne besparingen.

De heer *Matthias Diependaele* vindt dat de heer Bertels nogal kort door de bocht gaat wanneer hij stelt dat de Vlaamse overheid instaat voor de tekorten van de lokale besturen. De Hoge Raad voor Financiën stelt daarover dat dit afhankelijk van de kostendrijvers verdeeld moet worden. De heer *Jan Bertels* verduidelijkt dat er een verschil is tussen het verantwoordelijk zijn voor de tekorten van de lokale besturen en een cijfer overmaken over het geraamde saldo. Vlaanderen wordt geacht dit cijfer te bezorgen. De heer *Matthias Diependaele* beaamt dit.

De *minister* verwijst ten slotte naar de begrotingsbespreking voor de gedetailleerde behandeling van de interne besparingen.

Jan HOFKENS,
voorzitter

Jan BERTELS,
verslaggever

BIJLAGEN

Bijlage 1: Technische bijstellingen

Toevoegen van rechtspersonen aan de consolidatieperimeter op basis van ontvangsten, waaronder:	180.430	176.583
<i>ESF-agentschap</i>	72.618	68.478
<i>Fonds Wetenschappelijk Onderzoek (FWO)</i>	49.796	49.056
<i>Vlaams Instituut voor Biotechnologie (VIB)</i>	29.416	30.004
Evolutie eigen ontvangsten instellingen met impact op uitgaven, waaronder:	23.611	95.612
<i>Vlaams Energiebedrijf (VEB)</i>	-1.117	44.759
Evolutie betaalkredieten, waaronder:	117.198	146.330
<i>VLIF</i>	5.175	20.595
<i>LOM/LEM : vertraagde opstart</i>	-13.073	
<i>Baggerwerken</i>	19.256	-37.945
<i>R11</i>	-15.284	
<i>Kapitaalsubsidies VMSW huur (FS3)</i>	92.878	14.068
<i>GO!</i>	18.446	20.824
<i>Provisie capaciteit onderwijs</i>	-10.000	
<i>urencontingent gezinszorg</i>	9.971	10.433
<i>Toerisme Vlaanderen</i>	-11.433	13.589
<i>ESF</i>	9.824	
<i>50+ tewerkstellingspremie</i>	4.856	6.184
<i>IWT</i>		29.702
<i>Provisie competitiviteit/relance</i>		81.000
Specifieke evoluties beleidskredieten (met effect op betaalkredieten)	-97.257	-105.133
<i>wegvallen kredieten voor recupereerbare btw-uitgaven bij MOW</i>	-97.257	-105.133
B3) Specifieke technische bijstellingen, waaronder uitbreiding overheidsperimeter	223.982	313.392

Bijlage 2: Saldo lokale overheden**Tabel: raming ESR-vorderingensaldo van de lokale besturen (per niveau en gewest)**

	2010	2011	2012	2013
<i>Vlaams gewest</i>	<i>10</i>	<i>-220</i>	<i>-904</i>	<i>-612</i>
Gemeenten	-21	-142	-766	-563
OCMW	15	-54	-62	-10
Provincies	77	-21	27	-23
Andere entiteiten	-60	-3	-102	-17

Bron: Rekeningen van de overheid 2013 (Instituut voor de Nationale Rekeningen/
Nationale Bank van België)